

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0315
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Дніпровський національний університет ім. Олеся Гончара
ID ОП у ЄДЕБО	22785
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	Географія, рівень вищої освіти магістр, галузь знань 10 Природничі науки, спеціальність 106 Географія
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	http://www.dnu.dp.ua/docs/osvitni_programy/2019/magistr/106_1_m.pdf
Посилання на звіт експертної групи	http://www.dnu.dp.ua/view/ekspertni_visnovki

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	10 Природничі науки
Дата засідання	16.01.2020
№ протоколу	10
Доповідач	Запотоцький Сергій Петрович

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однією із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◇ наявні

◇ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◇ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◇ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<+> відсутні

Обґрунтування:

Підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації – відсутні

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	A	Сильними сторонами є чітко сформовані цілі та фокусування ОП. Зокрема ОП має ознаки унікальності у порівнянні з подібними освітніми програмами України, оскільки направлена на розробку наукових методів комплексного поєднання географічної освіти, природокористування, рекреації, комп'ютерних технологій та картографії на об'єктах широкого спектру; ОП переглядається щорічно, у тому числі виконується перегляд програм навчальних дисциплін з метою врахування особливостей новітніх тенденцій розвитку спеціальності (враховуються результати моніторингу вступної кампанії, результати і/або висновки професійних дискусій, науково-практичних конференцій, конкурсів наукових робіт, круглих столів, тощо). Позитивні практики: Наявність як комплексного, так і індивідуального підходів у забезпеченні практичної та наукової складових освітнього процесу. Програмні результати навчання враховують особливості підготовки фахівців за	B	Назву освітньої програми варто зробити такою, щоб вона відображала особливості цієї програми враховуючи те, що ОП не є фундаментальною. Варто переглянути зміст ОП таким чином щоб вона відповідала сучасним запитам зовнішніх стейкхолдерів. Не було надано доказової бази щодо розгляду економічної доцільності ОП хоча б на якомусь етапі функціонування ОП на відміну від її суспільної місії. Вдосконалити мету ОП, яка б забезпечувала підготовку висококваліфікованих кадрів, здатних до самостійної науково-дослідницької, управлінської та практичної діяльності у галузі географії та природокористування»;

		напрямом «географія» для роботодавців та вимог МОП України. Слабкі сторони, недоліки та рекомендації. Мета ОП сформульована дещо вузько та не в повній мірі підкреслює можливості працевлаштування випускників на посадах керівників підприємств та їхніх підрозділів, які не є науковими і освітніми закладами		
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В	Сильними сторонами ОП є можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії за рахунок дисциплін вільного вибору, проходження практик та виконання кваліфікаційної роботи магістра за обраною здобувачем вищої освіти спеціалізацією орієнтованою або на майбутнє місце працевлаштування або на його освітні інтереси. Слабкі сторони ОП. Набуття здобувачами вищої освіти необхідних соціальних навичок (Soft Skills) забезпечується лише в процесі практичної професійної підготовки при проходженні виробничої практики та підготовки і захисту кваліфікаційних робіт, де здобувачі опановують вміння управляти своїм часом, розуміння важливості дедлайнів, здатність логічно і системно мислити, креативність, вміння урахувати вимоги майбутніх роботодавців та ін. Окремих дисциплін чи практик для отримання даних навичок не передбачено.	В	

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В	Сильними сторонами ОП є врегульована процедура вступу на навчання та визнання результатів навчання в інших ЗВО. Забезпечена надійність процедур, що є важливим аспектом для довіри до ступенів, що їх присвоюють ЗВО. Правила прийому на навчання за ОП не містять дискримінаційних положень і всі вимоги при вступі є обґрунтованими. Академічна мобільність врегульована. Слабкі сторони та рекомендації. Відсутній окремий документ щодо регулювання питань визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті в ДНУ.	В	
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В	Сильною стороною даної ОП є участь здобувачів у всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з географії та інших конкурсах наукових робіт, організованих профільними установами та організаціями. Слабкими сторонами за даним критерієм є відсутність протягом 2018-2019 та 2019-2020 навчальних років участі здобувачів у міжнародних проектах чи програмах академічної мобільності. Рекомендується активізувати участь здобувачів у міжнародних проектах та програмах міжнародної академічної мобільності.	В	
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання	В	Позитивними сторонами за п'ятим критерієм є розроблене Положення про	В	

здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність		запобігання та виявлення фактів порушення академічної доброчесності у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара (2018 р.) та залучення представників ОСС до контрольних заходів та оцінювання здобувачів вищої освіти. Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара має Договір про співпрацю № 07-11/2018 з ТОВ «Антиплагіат» (Unichек). Слабкі сторони, недоліки: Відсутність оприлюдненої на веб-сайті ЗВО інформації про форми та строки контрольних заходів, критерії оцінювання. Рекомендується систематично проводити заходи щодо популяризації академічної доброчесності. Відсутня інформація про наявність ефективних реєстрів курсових чи магістерських робіт.		
Критерій 6. Людські ресурси	В	Сильні сторони: Процедура конкурсного добору викладачів є прозорою і дає можливість забезпечити потрібний рівень професіоналізму науково-педагогічних працівників. ЗВО залучає професіоналів-практиків для реалізації практичної підготовки здобувачів вищої освіти. ЗВО має дієву політику щодо стимулювання розвитку викладацької майстерності НПП. Слабкі сторони, недоліки: ЗВО не залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.	В	

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В	Сильні сторони. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, палац культури, спортивний комплекс, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП (сучасні онлайн програми) в цілому забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання. Освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП. Механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти є достатнього рівня для задоволення потреб здобувачів вищої освіти. ЗВО загалом створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами (внутрішньо переміщені, в декреті, із тяжким матеріальним становищем та ін.). Недоліки, слабкі сторони. Не достатня інформованість студентів стосовно механізму вирішення конфліктних ситуацій. Проте здобувачі поінформовані про скриньку довіри, яка є на кожному факультеті та гарячу лінію для анонімних скарг.	В	
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В	Сильні сторони: 1) Запроваджені відкриті заняття та взаємне відвідування викладачами лекційних і практичних занять з подальшим аналізом якості проведеного заняття, формулюванням	В	

		зауважень і побажань для удосконалення компонентів ОП та методів і форм навчання. 2) З метою підвищення якості освіти проводяться зустрічі студентів і викладачів кафедри з провідними науковцями та керівниками і співробітниками науково-виробничих закладів України, в процесі яких обговорюються, зокрема, зміст ОП та особливості підготовки студентів. 3) На кафедрі накопичується інформація щодо працевлаштування та кар'єрного шляху випускників для використання їхніх побажань і досвіду з метою удосконалення ОП. 4) Практикуються зустрічі викладачів та студентів з випускниками, які працюють в різних сферах (освітній, еколого-природоохоронній, управлінській, геоінформаційній тощо) для обміну досвідом та рекомендаціями щодо удосконалення підготовки майбутніх фахівців. 5) Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. 6) Щорічно в Університеті проводиться так званий День кар'єри, де потенційні роботодавці спілкуються зі студентами і викладачами кафедри. В процесі такого спілкування обговорюється суть та шляхи формування компетенцій, необхідних для успішної професійної діяльності випускників. 7) В процесі		

		навчання раз на рік проводяться опитування студентів для виявлення якості викладання, матеріальної та інформаційної забезпеченості навчання, побажань до змісту та форм навчання, які потім враховуються викладацьким складом. Слабкі сторони: 1) Замала періодичність опитувань студентів стосовно якості викладання та форма опитування. 2) Низьке залучення роботодавців та випускників до перегляду та покращення ОП.		
Критерій 9. Прозорість та публічність	В	Сильні сторони. Визначені чіткі та зрозумілі правила та процедури, що регулюють права і обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації ОП. На веб-сайті закладу вищої освіти є потрібна інформація. Всі учасники освітнього процесу розуміють права і процедури зазначені в ОП. Недоліки, слабкі сторони. На сайті ЗВО відсутня інформація стосовно обговорення ОП. Рекомендації: регулярно здійснювати моніторинг ефективності реалізації ОП та розміщувати інформацію щодо змін в ОП на сайті Університету	В	
Критерій 10. Навчання через дослідження				

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків GER резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Узагальнюючи наведені вище оцінки за усіма критеріями необхідно відмітити загальний достатній рівень реалізації даної програми.

До рекомендацій з удосконалення даної програми варто віднести наступні:

- варто переглянути зміст ОП таким чином щоб вона відповідала сучасним запитам зовнішніх стейкхолдерів;
- вдосконалити мету ОП, яка б забезпечувала підготовку висококваліфікованих кадрів, здатних до самостійної науково-дослідницької, управлінської та практичної діяльності у галузі географії та природокористування»;
- запровадити релевантний сучасним вимогам підхід до вільного вибору навчальних дисциплін здобувачів, що навчаються за цією освітньою програмою, зокрема забезпечення вільного вибору дисциплін за межами запропонованих освітньою програмою;
- врегулювати питання визнання в ДНУ результатів навчання, отриманих у неформальній освіті;
- активізувати участь здобувачів у міжнародних проектах та програмах міжнародної академічної мобільності;
- впровадити перманентний перегляд освітньої програми із залученням студентів, випускників та роботодавців з оприлюдненням результатів на офіційних ресурсах для всіх зацікавлених сторін;
- сформувати реєстри курсових та магістерських робіт;
- забезпечити залучення роботодавців до реалізації освітнього процесу за даною програмою;
- забезпечити належні умови для людей з особливими потребами під час освітнього процесу в стінах ЗВО (встановити пандуси, виділити спеціальний ліфт для таких людей, який зупинявся б на кожному поверсі);
- створити версію сайту, яка б містила інформацію англійською мовою;
- регулярно здійснювати моніторинг ефективності реалізації ОП та розмішувати інформацію щодо змін в ОП на сайті Університету.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

◊ акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

+ **акредитацію ОП**

◊ умовну (відкладену) акредитацію ОП

◊ відмову в акредитації ОП

Голова ГЕР 10

Олександр ГОЛУБ